

ZALÁN TIBOR

Papírváros-szilánkok

Részlet egy lassúdad regényből

*rettenetes
igen, rettenetes embernek tartanak
mert rettenetes ember vagyok, tartsanak
akármilyennek is
de jobb, ha egyenesen rettenetesnek tartanak, mert igen
valóban az vagyok, rettenetes ember
és vannak, akik szerint már nem is vagyok
ember
ahogy isten se vagyok, de ha se ember
se isten, bizonyára azt gondolják, hogy állat
vagyok, vagy egy darab elbaszott szoborutánczat
már amennyiben isten a maga képére formált
bennünket, ösztön-embereket
és hogy miért vagyok rettenetes, azt csak
én tudom, mert akik így emlékeznek rólam
azok nem tudnak semmit se rólam, csak
azt látják, amit kívülről láttatni engedek magamról
nekik, és hogy ne tudjanak belém hatolni, hát
kapnak egy képet, amitől eliszonyodnak és megundorodnak
az örökké részeg ember, vagy nem is ember
hanem valami más ösztön-állat
valami rettenetes, valami emberen túli
amit vagy akit csak az állatban
vagy a kőben, vagy a szobortorzóban lehetne
föltalálni, de odáig már senki sem merészkedik el
megelégszik azzal*

hogy ez a rettenetes torzszülött, aki már nem is
ember, iszik és részegen fetreng a fesztiváldeszákán
ahová mások, ahová ők, létezni és megmutatkozni járnak
életük legfontosabb pillanatait delegálják oda
s fel vannak háborodva, hogy összeakad a nyelvem
amikor ilyenkor megszólalok, és azon, hogy amikor
ilyenkor megszólalok, nem akad össze a nyelvem
amikor kijelentem róluk, hogy szar művészek
mert a fesztivál-kreatúrák valóban csak szarok lehetnek
de ők nem merik kijelenteni ugyanezt rólam
mert azzal megneveznék a rettenetést
ami már nem ember, és nem is isten
legfeljebb kő vagy szobortorzó
és nem tudják, milyen közel járnak az igazsághoz
és milyen messze kerültek az igazságtól
mert épp a szó távolítja el
tőle őket, a rettenetes szó, mert ők jelzőként
használják, én pedig birtokos viszonyt
fedek le vele, fedezek vele, mint a mének
ember, aki a rettenetet birtokolja
vagy akit a rettenet birtokol, majdnem
mindegy, pedig valójában nagyon különböző
és ezt nem akarom, hogy lássák
a rettenetet a tekintetemben, engem ne lássanak
szűkölni
a rettenet megismerésében
a rettenettől való szorongatásomban
ne lássák, hogy elrettent az élet
amelyet valahogy, így-ahogy
meg kell élni
igen, az élet, amit valahogy el kell
görgetni a halálig, és egy ideje már
a haláltól is félek
ahogy az élettől félek
legalább annyira félek tőle
és nem tudom, a félelem mikor csúszik át
rettegésbe
ami a félelem állandósulását jelenti
s akinek bejelentkezik
az az élete során már soha többé
nem tud átélni egyetlen percet
sem jó szívvel
pillanatot sem a félelmei nélkül
és ehhez a félelemhez
nem fogható semmilyen
emberi mértékkel megnevezhető félelem

mert ez túl van azon
ennek a félelemnek nincs irányultsága
csak kiterjedése van
és a kiterjedésének a határait csakis
a végtelenben jelölhetjük ki
ami az emberi lét határok közé szorítottságában
a halált jelenti és én
a haláltól legalább úgy rettegek
mint az élettől
mert meghalni legalább annyira rettegek
mint élni
és ennek semmi köze az olyan faszágokhoz
hogy létbe vetettség
meg hogy csavar a gépezetben
amelynek a működését nem ismerjük
én ismerem a működését az összes
halál-csavarnak
de nem az életnek
és nem a halálnak
hanem a rettenetnek a működését ismerem
emlékszem az órára, a percre, a pillanatra
amikor megtölteni kezdett a félelem
amikor átítatta a húsomat
amikor átvette a lényegemet, és ez a perc
a születésem pillanatának a perce volt
és hiába nevettek most ki, hogy ez megint
csak afféle részeg locsogás, mert
az ember nem emlékezhet a születésére
ahogy halála pillanatában az életére
halála után egy pillanattal a halálára
sem emlékezhet
ne bámuljatok így rám
az ember részegségében a legtisztább tud lenni
és a képek legélesebben jelennek meg
a tudat retináján
én emlékszem, mert én rettenettudattal születtem
egyetlen pillanat volt csak az életem
a pillanat az előtt
hogy a rettenet eltöltött volna
s átítatta a húsomat
és elfoglalta a lényemet
a lényegemet
és ha iszom, akkor is a rettenet emelteti
velem a poharat
ahogy józanságban tetszelegve
is csak ezt az iszonyatot növelem

fel magamban, a rettenetet
amit nem ismernek, akik engem néznek
és nem élnek át azok
akik ítéletet mondanak fölöttem
nem tudhatják, hogy amikor élek, sem élek
amikor halok, sem halok, mert meghaltam
már a kezdeteknél
és csak a rettenet tartja össze a húsomat
növekedik velem óriássá
vagy szörnyé, visszataszító csótánnyá
mely riadalmat kelt a hangyák birodalmában
én nem akarom, hogy szeressenek
és ha szeretek, csak a szenvedést szeretem
a szeretetben
a szerelmet nem ismerem
csak a magányt az elérkező esték magányának
a rettenetét
a hajnali ébredések rettenetét
a magány ordító méregzöld installációi között
a fogvacogva megivott pálinkákat, a hajnal
poharában lángoló pálinkáktól való rettenetemet
ismerem, az alkoholszomj rettenetét és a
részegség rettenetét, és igen, aki ennyit retteg
akinek a húását már születésekor átította
akinek a lényegét felülírta születésekor
a rettenet
az nem fél semmitől, csak magától
és magától a félelemtől, és
nem retteg semmitől, csak magától a rettegetől
és persze, hogy szeretném, hogy szeressenek, de
rettegek attól, hogy szeretnek
és szeretném, ha tisztelnének
de mit lehet tisztelni egy nem emberben
mit a kőben és mit a szobortorzóban
de nincs erőm tovább mondani
vagy időm sincs már
a továbbmondáshoz rettenetes
igen rettenetes ember vagyok
mert velem van, bennem van, lényegemet foglalja
el a rettenet, és ahogy nincs visszaút
ugyanúgy nincs út előre
és nincs az egy helyben maradáshoz sem
tüzek égnek az alkohol tornyaiban
oda járok melegedni, mert hideg van itt a ti
lelketlen emberi világotokban
és lila szájjal jár közöttetek a rettegetés

*csak nem veszitek észre és boldogok lehettek
emiatt
és azt hiszitek, hogy éltek
mert nem ismeritek a rettenetet
mert valami boldogság-masszába mártogatott
benneteket
születésetektől a teremtő
aki az istent teremtette
és a világot teremtette
és megteremtette az embert
akinek húsa a rettegés
akinek lényege a rettegés
csak nem tudja ezt, ezért mer ítélkezni
fölöttem, és ezért hagyom, hogy ítélkezzék fölöttem
mert maga fölött ítélkezik tudatlan, amikor engem elítél
engem nem lehet elítélni, engem felment a szenvedés
és nem lehet felmenteni, mert sorsomra a szenvedés ítél
ami a rettegéssel átítatja a húsomat és elfoglalja a lényegemet
amit ember nem bír el, sem a kő, sem a szobortorzó
amelyből már nem lehet kitalálni a szörnyet, akiről megmintázni tudták*

A C Z É L G É Z A

(szino)líra

torzószótar

aprópénz

tanult tények szerint születésem táján vert gyökeret nemzetiünkben jobb híján a forint ami előtt szüleim panaszos élményeivel a számon kötegekben röpködtek a milliárdok és igencsak sietni kellett hogy heti fizetésből pár tojásra teljen ezután saját kis leleményem is volna a szubjektív norma ahogy sok ócska meccsen a fruttis bácsi svájci sapkájának csúcán a lyukas kétfillérest felfedeztem később a barna aprópénz is erősen nyugőzött noha időnek előtte túlgördült rajtam a pénzözön s közönyömben az ezüst ötforintosig fel sem értem pedig a politika is kapkodásra vette mikor rájött botor a tette mert értékénél többet mutat az ezüst érem s a piacról